

ΑΓΓΕΛΟΥ Π. ΜΑΤΘΑΙΟΥ

Σημείωμα περὶ ἐγγαράκτου ἐπιγραφῆς ἐκ Σάμου

Ἐγγάρακτη ἐπιγραφή (graffito) στὸν λαιμὸ ἀβαφοῦς ἀμφορέως (εἰκ. 1). Τὸ ἀγγεῖο βρέθηκε στὴν ἀρχαία πόλη τῆς Σάμου.¹

Μνεῖα: Κ. Τσάκος – Μαρία Βιγλάκη-Σοφιανού, *Σάμος. Τα Αρχαιολογικά Μουσεία*, (Κοινοφελές Ἴδρυμα Ἰωάννη Σ. Λάτση), Αθήνα 2012, 258, ὅπου καὶ ἀπεικόνισης.

7ος αἰ. π.Χ.

Μελάντω.

Μελάντω = Μελάντου (ὄνομ. Μελάντης)· γιὰ τὴν ἰωνικὴ κατάληξη τῆς γενικῆς τῶν πρωτοκλίτων ὀνομάτων σὲ -ω (προερχομένης ἐκ τῆς ἀσυναιρέτου -εω) βλ. C. D. Buck, *The Greek Dialects*, Chicago 1968, παρ. 41.4, 182.10 καὶ A. Thump – A. Scherer, *Handbuch der griechischen Dialekte*, Heidelberg 1959, II, 255, ὅπου καὶ παραδείγματα· πρβλ. ἐπίσης τὰ Σαμιακὰ ὀνόματα IG XII 6, 620.1: Διαγόρω (ὄνομ. Διαγόρης), 626.2: τὸξάκω (= τὸ Ἐξάκω), 996 Ζωῖλω (ὄνομ. Ζωῖλος), Ἄριστίδω.

Ἡ ἐπιγραφή ἀνήκει στὴν ἀρχαιότερη κατηγορία τῶν Ἑλληνικῶν ἐπιγραφῶν, στίς ὁποῖες ἀναγράφεται τὸ ὄνομα τοῦ ἰδιοκτῆτου ἢ χρηστοῦ τοῦ ἀγγείου κατόπιν ἢ πρὸ τῆς ὀπτήσεώς του. Τὸ κύριο ὄνομα μπορεῖ κατὰ περιπτώσιν νὰ συνοδεύεται ἀπὸ τὸ ρῆμα εἶμι ἢ (καί) τὴν λέξη ποτήριον (ἢ κύλιξ ἢ εἴ τι ἄλλο ἀγγεῖο)· κάποτε καὶ ἓνα ἐπίθετο (εὖποτον, καλόν) κατηγορούμενο στὸ ὄνομα τοῦ ἀγγείου.²

Τὸ ἀναγραφόμενο ὄνομα, –περιορίζομαι στὰ νησιά τοῦ Αἰγαίου–, ἀπαντᾷ ὑπὸ δύο καταλήξεις Μελάντης καὶ Μελάντας (γεν. -α), βλ. Fraser – Matthews, *LGPN I*, 303· μαρτυρεῖται καὶ στὴν Σάμο, βλ. IG XII 6, 172 B.93: Μελάντας, numm. Sam. 48 (IG XII 6 fasc. II, p. 561) Μελάντης.

Τὴν προτεινόμενη στὴν μνεῖα τῆς ἐπιγραφῆς χρονολόγησι (7ος αἰ. π.Χ.) στηρίζει ἀσφαλῶς καὶ τὸ σχῆμα τῶν γραμμάτων· κλίνω μάλιστα πρὸς τὸ πρῶτο ἡμισυ τοῦ αἰῶνος, ἐὰν βεβαίως

---

1. Παρὰ τὸ ὅτι ἐλλείπουν ἀναγκαῖα στοιχεῖα, ὁ ἀκριβὴς τόπος καὶ χρόνος εὐρέσεως, οἱ διαστάσεις τοῦ τμήματος τοῦ ἀγγείου καὶ τὸ ὕψος τῶν γραμμάτων, παρουσιάζω τὴν ἐπιγραφή λόγῳ τῆς καταλήξεως τοῦ ὀνόματος καὶ διότι εἶναι παλαιότατη.

2. Βλ. A. P. Matthaiou, *Local Scripts. Introduction to the Greek Alphabetic Script*, στὸν τόμο *Encyclopedia of Ancient Greek Language and Linguistics*, vol. 2, G-O, G. K. Giannakis (ed.), Leiden – Boston 2014, 379-385, εἰδ. 282-283. Ὑπάρχουν βεβαίως καὶ ὀλίγιστα μακρότερα κείμενα, ἕμμετρα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον· χάριν παραδείγματος ἀναφέρω τὸ ποτήριον τοῦ Νέστορος, Jeffery, *LSAG*, Pithekoussai 1, 235-236, 239, pl. 47.1, καὶ τὸν σκύφο τοῦ Ἀκεσάνδρου ἀπὸ τὴν Μεθώνη· βλ. *Μεθώνη Πιερίας I: Ἐπιγραφές, χαράγματα καὶ ἐμπορικά σύμβολα στὴ γεωμετρικὴ καὶ ἀρχαϊκὴ κεραμικὴ ἀπὸ τὸ Ὑπόγειο τῆς Μεθώνης Πιερίας στὴ Μακεδονία*, ἐπιμ. Γ. Τζιφόπουλος, Θεσσαλονίκη 2012, ἀρ. 2, 339-343.

δὲν ἐμποδίζει ἢ χρονολόγησι τοῦ ἀγγείου. Ἡ ἐγχάρακτη ἐπιγραφή εἶναι μία ἀπὸ τῆς ἀρχαιότερας τῆς Σάμου καὶ ἡ ἀρχαιότερη μαρτυρία τοῦ ὀνόματος.

Εἰκ. 1. Σχεδιογράφημα τῆς ἐπιγραφῆς βάσει τῆς ἀπεικονίσεως
(Τσάκος – Βιγλάκη-Σοφιανού, Σάμος. *Τα Αρχαιολογικά Μουσεία*, σελ. 258)